

روزشمار

چهار شنبه

۱۴ مرداد ۱۳۶۶

۹ ذیحجه ۱۴۰۷

۵ اوت ۱۹۸۷

۲۱۸

ساعت ۲ : ۳۰ بامداد امروز عملیات نیروهای خودی برای تصرف ارتفاع ۲۳۴۹ “دوپازا” و ۲۱۴۴ “بلفت” در غرب سردشت با رمز “یا فاطمه الزهرا” آغاز شد. در این عملیات دو لشکر و دو تیپ مستقل از سپاه پاسداران شرکت دارند و “قرارگاه قدس” به فرماندهی برادر عزیز جعفری “عهده‌دار هدایت و پشتیبانی عملیات است. برادر رحیم صفوی جانشین فرماندهی نیروی زمینی نیز با استقرار در قرارگاه تاکتیکی - که روبه‌روی ارتفاع دوپازا قرار دارد - نظارت و هدایت کل عملیات را بر عهده دارد. ^(۱) (ضمیمه دارد)

پیش از آغاز درگیری نیروها، توپخانه قرارگاه آتش سنگینی روی مواضع و عقبه اصلی عراق اجرا کرد و بلافاصله پس از آن، حمله نیروهای تک‌ور به سنگرها و مواضع دشمن آغاز شد. ^(۲) (ضمیمه دارد) “لشکر ۳۱ عاشورا” که جناح راست عملیات را برعهده داشت، پیش از روشن شدن هوا پیش‌روی‌های تحسین‌برانگیزی انجام داد ولی از سمت چپ خود نتوانست با “لشکر ۲۷” حضرت رسول (ص) “الحاق کند که با پیش‌روی گردان عمار از لشکر ۲۷ به سمت لشکر ۳۱، این مشکل حل شد. الحاق این دو یگان در حدود ساعت ۴ صبح صورت گرفت ولی تا روشن شدن هوا هنوز دو هدف لشکر ۳۱ تصرف نشده بود. لشکر ۲۷ حضرت رسول (ص) نیز با وجود آن‌که توانسته بود تا ساعت ۴ بامداد قله اصلی را فتح کند و در سمت راست خود به لشکر ۳۱ عاشورا برسد، به علت برخی مشکلات، موفق به تصرف یکی از مقرهای دشمن در پشت قله اصلی دوپازا نشد و هنوز نیروهای عراق در کانال‌ها و سنگرهای آن مقاومت می‌کنند. در سمت چپ منطقه عملیاتی نیز “تیپ ۱۸ الغدير” موفق شد اهداف خود را تأمین کند و در مواضع تصرف شده، مستقر شود.

با روشن شدن هوا، لشکر ۳۱ عاشورا با راهنمایی فرمانده قرارگاه قدس، جاده را احداث کرد و با مستقر کردن یک دستگاه تانک و هدف قراردادن سنگرهای مقاومت دشمن، توانست تا ساعت ۸ : ۲۰ صبح باقی مانده اهداف خود را به تصرف درآورد و حتی با پیش‌روی

به سوی بلندی‌های بلفت عراق، بخشی از اهداف مرحله دوم عملیات را که در مأموریت “تیپ نبی‌اکرم” بود، تأمین کند.^(۳)

از سوی دیگر، لشکر ۲۷ حضرت رسول (ص) نیز با فراخواندن یک گردان تازه نفس و استقرار تانک، توانست مقاومت دشمن را در پشت قله اصلی در هم بشکند و تا ساعت ۸ صبح کل مواضع پیش‌بینی شده را تصرف کند.^(۴) بدین ترتیب کل اهداف عملیاتی در مرحله اول به تصرف نیروهای عمل‌کننده درآمد.

در پی این عملیات، دشمن در ساعت ۱۰ صبح از دو جناح علیه مواضع لشکر ۳۱ عاشورا و ۱۸ الغدیر پاتک کرد. این تلاش عراق که به ویژه با شلیک تیر مستقیم تانک در منطقه لشکر ۱۸ الغدیر همراه بود با اجرای آتش سنگین توپخانه قرارگاه قدس و پایداری نیروهای خودی در ارتفاعات و هوشیاری آنها، دفع شد و موفقیتی برای دشمن نداشت. تسلط نیروهای خودی بر عقبه‌ها و تردد نیروهای عراق در برخی مواضع به اندازه‌ای بود که نیرو و یا خودرو دشمن به محض عبور، مورد اصابت گلوله‌های خودی قرار می‌گرفتند.

پس از پاتک دشمن، فرمانده قرارگاه برای تضمین پیروزی‌های به‌دست آمده و تسهیل در پشتیبانی نیروهای خودی، بر احداث جاده از عقبه‌های خودی به سمت مواضع تصرف‌شده تأکید کرد.^(۵) که در این مرحله، با اقدام به موقع تیم مهندسی یگان‌ها و جهاد سازندگی به ویژه جهاد سمنان، با وجود آلوده بودن منطقه به مین و آتش شدید توپخانه دشمن، جاده‌ای از عقبه خودی به سمت ارتفاع اصلی دوپازا احداث شد.

راوی قرارگاه قدس در یک نتیجه‌گیری از عملیات شب گذشته، نوشت: «در ساعت ۳۰: ۲ دقیقه بامداد سه یگان به استعداد ۹ گردان در منطقه‌ای وسعت شش کیلومتر از یال صخره‌ای تا یال بلفت وارد عمل شده و موفق شدند تا ساعت ۸: ۲۰ صبح کلیه اهداف خود را که شامل یال صخره‌ای، یال رابط، یال دوپازا، سلسله ارتفاعات دوپازا و یال بلفت خودی بود، آزاد ساخته و بر کل منطقه مسلط شوند. پس از گذشت مدت کوتاهی از آغاز درگیری، مقاومت کم دشمن درهم شکسته شد ولی در دو نقطه مقاومت آنها نسبتاً زیاد بود که پس از مدتی [دشمن] در آن‌جا هم مجبور به عقب‌نشینی شد.»^(۶) با تصرف ارتفاعات دوپازا، تمام جاده‌های دشمن و عقبه‌های آن تا مسافت دوری در دید و تیررس نیروهای خودی قرارگرفت و در نتیجه هرگونه تحرک دشمن با آتش نیروهای خودی پاسخ داده می‌شد.^(۷) دشمن در ارتفاعات به جز چند خمپاره با کالیبرهای مختلف و سلاح‌های سبک، چیزی باقی نگذاشته بود. کشته‌ها، زخمی‌ها و اسیران دشمن نیز نسبت به وسعت منطقه - به دلیل تخلیه سریع آنها - اندک می‌نمود و روی ارتفاعات به جز تعداد کمی جنازه عراقی، چیزی دیده نمی‌شد. تلفات خودی نیز در این مرحله از عملیات اندک بود که غافل‌گیر شدن دشمن - با وجود آمادگی صددرصد آنان - را نشان می‌داد.^(۸)

۲۱۹

با توجه به موفقیت‌آمیز بودن مرحله اول عملیات و تأمین همه اهداف از پیش تعیین شده، برادر رحیم صفوی و فرمانده قرارگاه قدس (برادر جعفری) با تأکید بر سرعت و تداوم عملیات، اجرای مرحله دوم آن را به فرمانده تیپ ۲۹ نبی‌اکرم (ص) ابلاغ کردند.^(۹) حلسیت فرمانده عملیات برای تسریع در اجرای مرحله دوم عملیات و تصرف ارتفاع بلفت، به این دلیل است که در عملیات “نصر ۵”، دشمن با استفاده از این ارتفاع پاتک‌های سنگینی علیه نیروهای خودی سازمان داد و ارتفاع دوپازا را بازپس گرفت.^(۱۰) با توجه به این حساسیت، در ساعت ۱۰ صبح برادر عزیز جعفری در مورد ادامه کار، برادر “ناصر” فرمانده تیپ نبی‌اکرم (ص) را توجیه کرد و پس از آن، تیپ ۲۹ نبی‌اکرم (ص) ضمن تحویل گرفتن خط لشکر ۳۱ عاشورا و انجام دادن برخی جابه‌جایی‌ها، آماده اجرای عملیات شد.

در آغاز عملیات، ابتدا توپخانه قرارگاه از ساعت ۱۶ تا ۱۸ آتش انبوهی روی مواضع دشمن اجرا کرد، سپس نیروهای پیاده این تیپ از دو محور به سوی مواضع دشمن حمله کردند. دشمن که بر اثر آتش سنگین توپخانه و دادن تلفات بسیار، سازمان خود را از دست داده بود، در همان ساعات نخست، از اولین قله بلفت عقب نشست و نیروهای خودی نیز تا ساعت ۲۱ ضمن پاک‌سازی سنگر به سنگر این قله، آماده شدند تا با بررسی آخرین وضعیت، به قله اصلی بلفت حمله کنند.^(۱۱)

براساس گزارش راوی قرارگاه قدس، در اولین روز عملیات، ۹ تن از لشکر ۲۷، هشت تن از لشکر ۳۱، دو تن از تیپ ۱۸ و ۱۳ تن از تیپ ۲۹ به شهادت رسیدند و در مجموع ۱۰۷ تن نیز زخمی شدند.^(۱۲)

۲۲۰

هواپیماهای دشمن منطقه عملیاتی میمک را به شدت بمباران کردند. بر اساس گزارش نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران، هواپیماهای عراق از ساعت ۸:۴۵ تا ۱۱ در ده نوبت، مناطق عملیاتی میمک و بنه یگان‌ها و راه‌های مواصلاتی را بمباران کردند.^(۱۳)

۲۲۱

امروز در درگیری بین نیروهای خودی و افراد مسلح گروه “خبات” در روستای “برده‌رش” از توابع بانه، هفت تن از افراد این گروه کشته یا زخمی شدند و باقیمانده آنها نیز به ارتفاعات منطقه درگیری گریختند.^(۱۴)

در پی درگیری‌های اخیر [ر.ک. به: ۱۳۶۶/۵/۴ - ۸۱] بین دو گروه اصلی کردستان (حزب دمکرات و کومه‌له)، امروز نیز بار دیگر تعدادی از افراد حزب دمکرات کردستان بر سر راه هشت تن از افراد حزب کومه‌له در روستای “گلو” از توابع سردشت کمین کردند و یک تن از آنان را کشتند و یک تن را نیز زخمی کردند.^(۱۵)

۲۲۲

برخورد دوگانه کشورهای غربی در مورد خریدهای نظامی و غیرنظامی ایران و عراق، مواضع این کشورها را در قبال جنگ تحمیلی نمایان می‌سازد و آنها در قبال سخت‌گیری‌هایی که در مورد ایران روا می‌دارند، تسهیلات بیش‌تری برای عراق فراهم می‌آورند. روزنامه «الاتحاد» چاپ ابوظبی، به نقل از منابع نظامی در این باره نوشت: «نیروی هوایی عراق، به‌زودی ۱۵ فروند هواپیمای آموزشی و تاکتیکی از نوع «پیلاتس بک ۹» از سوئیس تحویل خواهد گرفت. این هواپیماها مجهز به موتورهای توربینی هستند و به مراتب قوی‌تر و پیش‌رفته‌تر از هواپیماهای «پیلاتس بک ۷» می‌باشند که عراق در اوایل دهه ۸۰، ۵۲ فروند از این هواپیماها را از سوئیس تحویل گرفت. «براساس این گزارش، خرید این هواپیماها جزئی از برنامه عراق به منظور تقویت و نوسازی واحدهای آموزشی و رزمی خود است. (۱۶)

۲۲۳

دومین روز مانور بزرگ شهادت، با استقرار تنگ‌داران دریایی سپاه در خلیج فارس و تنگه هرمز، به اجرا درآمد و نیروهای شرکت‌کننده بخش دیگری از تجهیزات و توان عملیاتی نیروی دریایی سپاه را برای اجرای عملیات شهادت‌طلبانه علیه ناوهای کشورهای مستکبر جهان، در منطقه خلیج فارس به نمایش گذاشتند. مانور با رژه قایق‌های تندرو در ساعت ۱۸:۱۵ آغاز شد و با مانور لنج‌های مردمی، پرواز هواپیماها و هلی‌کوپترهای نیروی هوایی سپاه و پرنده‌های هدایت‌شونده شناسایی، مانور نصب مین به کشتی‌های دشمن فرضی و عملیات مین‌گذاری در مسیر کشتی‌های فرضی دشمن، ادامه یافت در ادامه، پس از اجرای آتش توپخانه به جزیره «لارک»، نیروهای تکاور سپاه با قایق‌های تندرو به این جزیره حمله کردند و آن‌را از دشمن فرضی بازپس گرفتند. (۱۷) تیپ ۶۶ هوابد نیروی زمینی سپاه نیز هماهنگ با نیروی دریایی و غواصان سپاه، با پیاده کردن چتربازان زبده در مواضع ساحلی از پیش تعیین شده، خطوط دشمن فرضی را شکستند. تصرف شناور ثابت، حمله به کشتی با استفاده از شناورهای حامل توپ‌های ۱۰۶، ۱۰۷، ۱۲۳ میلی‌متری، حرکت شناورهای حامل مواد منفجره، کنترل از راه دور، از ویژگی‌های این مرحله از مانور شهادت بود که با نظم و ترتیب خاصی به اجرا درآمد. (۱۸)

فرمانده نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی، ایران «دریادار ملک‌زادگان» که جهت نظارت بر فعالیت‌های مقدماتی طرح‌های عملیاتی برای رویارویی احتمالی با تهاجمات امریکا، در سیرجان به‌سر می‌برد، ضمن بررسی نحوه اجرای طرح‌های جدید نیروی دریایی ارتش، در جمع اعضا این نیرو گفت: «واحدهای دریایی ما هم‌اکنون ضمن حفظ آمادگی، خود را مهیای نبردی سرنوشت‌ساز در خلیج فارس کرده‌اند تا در صورت لزوم، علیه نیروی متخاصمی که قصد تعرض به منافع جمهوری اسلامی ایران را داشته‌باشد، وارد عمل شوند. (۱۹)

۲۲۴

برگزاری "مانور شهادت" در آب‌های خلیج فارس، بازتاب گسترده‌ای در رسانه‌های همگانی جهان داشت. خبرگزاری "آسوشیتدپرس" در گزارشی از خلیج فارس اعلام کرد: «ایران نخستین زیردریایی خود را امروز به آب انداخت و سیستم‌های هدایت موشکی قفل‌کننده را روی هدف‌هایی در تنگه باریک هرمز - که ترافیک کشتی‌رانی تجاری در آن شدیداً کاهش یافته - تمرین خواهد کرد.»^(۲۰) رادیو اسرائیل نیز گفت: «در ادامه عملیات دریایی موسوم به مانور شهادت، نخستین زیردریایی ساخت حکومت اسلامی ایران به آب انداخته شد. به گزارش رادیو دولتی ایران، در این مرحله از مانور که جنبه تاکتیکی دارد، قدرت نیروی دریایی سپاه پاسداران به نمایش گذاشته شد و همچنین برای نخستین‌بار هواپیماهای کوچک بدون خلبان که برای امور شناسایی مورد استفاده قرار می‌گیرند، به پرواز درآمد. به گفته سخن‌گوی سپاه پاسداران در این مانور چند فروند هلی‌کوپتر و هواپیمای متعلق به سپاه نیز شرکت داشتند. در تهران اعلام شد که قایق‌های تندرو نیروی دریایی سپاه در جریان مانور کنونی به دو رزم‌ناو آمریکایی که یک نفت‌کش کویتی را همراهی می‌کردند، هنگام گذشتن از تنگه هرمز نزدیک شدند تا آنها را شناسایی کنند. رادیو دولتی ایران نیز با پخش تفسیری تهدید کرد که اگر رزم‌ناوهای آمریکایی بخواهند به عملیات نظامی دست بزنند، با مین‌های دریایی و قایق‌های تندرو مملو از مواد تخریبی روبه‌رو خواهند شد.»^(۲۱) رادیو بی. بی. سی. در این زمینه گفت: «به گفته مقامات ایران در خلیج فارس، واحدهای سپاه پاسداران ایران، داوطلبان و نیروی دریایی ایران، مانورهای خود را گسترش داده‌اند. حکومت ایران می‌گوید این کشور موشک‌های زمین به دریای خود را کار گذاشته است و این موشک‌ها به‌سوی هدف‌های فرضی نشانه‌گیری خواهند شد. با وجود این، اعتقاد بر این است که این موشک‌ها در صورتی به‌سوی هدف‌های واقعی پرتاب خواهند شد که ایران به‌نحوی تحریک شود. این عملیات که رمز آن "شهادت" است، اصولاً عملیاتی تدافعی است که در حیطه خط ساحلی ایران انجام می‌گیرد.»^(۲۲)

۲۲۵

خبرگزاری یونایتدپرس درباره آخرین تلاش‌های آمریکا برای تقویت نیروهای این کشور در خلیج فارس، به نقل از منابع "پنتاگون" گزارش داد: «آمریکا ناوچه‌های گشتی سریع‌السیر به خلیج فارس اعزام داشته است. این ناوچه‌ها برای استفاده واحدهای ویژه آمریکا جهت مقابله با تهدیدات ایران علیه کشتی‌رانی در خلیج فارس، می‌باشند و تعدادی قایق کوچک مین جمع‌کن آنها را همراهی می‌کنند.»^(۲۳) نشریه "فارین ریپورت" چاپ لندن نیز نوشت: «دولت ریگان به منظور اجرای طرح برافراشتن پرچم آمریکا بر عرشه ۱۱ فروند کشتی کویتی و محافظت دریایی و هوایی از آنها در مقابل حملات احتمالی امروز جمهوری اسلامی

ایران مبادرت به پیاده کردن تجهیزات نظامی در بحرین نمود. «^(۲۴) پنتاگون همچنین مدعی است که ابتکار جدیدی برای مقابله با قایق‌های تندرو سپاه به‌کارگرفته‌است. به گزارش آسوشیتدپرس، مسئولان رسمی پنتاگون گفته‌اند: «وزارت دفاع آمریکا در تدابیری دیگر برای مقابله با قایق‌های تندروی پاسداران انقلاب ایران در خلیج فارس، تصمیم گرفته تعدادی هلی‌کوپتر توپ‌دار در عرشه کشتی‌های جنگی خود در خلیج فارس، مستقر کند. در تحولی دیگر، امروز منابع پنتاگون گفتند که سه نفت‌کش کویتی وارد دریای عمان شده‌اند و منتظر پرچم آمریکا و اسکورت نیروی دریایی آمریکا برای عزیمت به خلیج فارس هستند.»^(۲۵)

از سوی دیگر، حضور بی‌سابقه نیروهای آمریکایی در خلیج فارس و اقدامات پشتیبانی که انجام داده‌اند، در گفتار امروز رادیو بی. بی. سی. چنین تفسیر شده است: «نیروی دریایی آمریکا در خلیج فارس بزرگ‌ترین مجموعه نیروی دریایی این کشور است که از زمان جنگ کره تاکنون در یک منطقه حضور پیدا می‌کند. با توجه به تجهیزاتی که اکنون در خلیج فارس و حوالی آن مستقر شده و تجهیزاتی که در راه است، ظاهراً آمریکا خود را برای سخت‌ترین شرایط آماده می‌کند و حتی در عربستان سعودی نیز برای تلفات احتمالی، تخت‌هایی در بیمارستان ترتیب داده شده است. کارشناسان نظامی می‌گویند که این عملیات هنوز صددرصد از امکان وقوع به‌دور نیست، مخصوصاً اگر یک میدان بزرگ مین‌گذاری پیدا شود. در حال حاضر آنچه برای آمریکا اولویت دارد این است که اولاً نشان دهد که از حق کشتی‌رانی آزاد در خلیج فارس حمایت می‌کند، ثانیاً کشتی‌های نفت‌کش کویتی را سالم به مقصد برساند.»^(۲۶)

در همین حال با وجود مخالفت کشورهای اروپایی با درخواست آمریکا در مورد همکاری در خلیج فارس، آمریکا همچنان در صدد جلب همکاری بیش‌تر این کشورها در خلیج فارس است. یونایتدپرس به نقل از مقام‌های دولتی آمریکا گزارش داد: «واشنگتن و متحدین اروپایی‌اش در حال برداشتن گام‌هایی برای هماهنگ ساختن فعالیت‌های نظامی و اطلاعاتی جهت مقابله با آنچه که آن‌را «تهدیدات ایران در خلیج فارس می‌نامند،» هستند. پیشنهادات مورد بحث شامل ایجاد یک نیروی مشترک در خلیج فارس برای مین رویی، گسترش تبادل اطلاعات و همکاری بیش‌تر بین نیروهای دریایی آمریکا و انگلیس و فرانسه است.»^(۲۷)

۲۲۶

با تشدید بحران در خلیج فارس و احتمال درگیری نظامی ایران و آمریکا، برخی از کشورهای حاشیه جنوبی خلیج فارس می‌کوشند که با حفظ بی‌طرفی خود و ادامه رابطه با ایران، از آثار منفی چنین اقداماتی در امان باشند. رادیو بی. بی. سی. به نقل از «دیلی تلگراف» گفت: «با بالا گرفتن تشنج در خلیج فارس در پی مرگ زائران در مکه، اکثریت بزرگی از کشورهای منطقه خلیج فارس سعی دارند تا از ایالات متحده و تلاش‌های این کشور

در تضمین امنیت تردد کشتی‌های تجدید پرچم شده کویتی فاصله بگیرند . «^(۲۸) این رادیو افزود : « دولت ایران فرستاده‌هایی به امارات متحده عربی و عمان اعزام داشته و امروز صبح از کویت خواسته است که روابط دیپلماتیک این کشور با ایران بعد از حمله به سفارت این کشور در تهران ، به حالت عادی بازگردد . ظاهراً کشورهای حوزه خلیج فارس نمی‌خواهند که ایران با امریکا درگیری نظامی پیدا کند . شایان توجه آن‌که کویت و عربستان سعودی بعد از حمله به سفارت‌هایشان در تهران ، روابط خود با ایران را قطع نکرده‌اند ؛ ظاهراً هر دو کشور می‌خواهند که راه‌های ارتباط با دولت ایران را باز نگه‌دارند . »^(۲۹)

روزنامه دست راستی “ فیگارو ” در یک مقاله مغرضانه با بررسی پی‌آمدهای بحران خلیج فارس ، اداره‌کنندگان بازارهای طلا و نفت را به حفظ خون‌سردی دعوت کرده و دلایل آن‌را چنین برشمرده است : « دو دلیل برای حفظ خون‌سردی وجود دارد که یکی عدم مواجه شدن جهان غرب با کمبود نفت حتی در صورت توقف کشتی‌رانی در خلیج فارس برای یک مدت طولانی می‌باشد ، زیرا در سرتاسر جهان صدها چاه نفت وجود دارند که می‌توانند نفت بسیار بیش‌تری را تولید کنند . دلیل دوم آن‌که هرگونه تلاش در بازارهای مالی ، یک مائده آسمانی برای جمهوری اسلامی تلفی خواهد شد ، زیرا تهران منافع خود را در بی‌ثبات کردن کشورهای دشمن خود از طریق انجام مقدمات گسترده تروریستی می‌بیند . ایران یک تروریسم جدید موسوم به تروریسم مالی را علیه غرب به‌کار گرفته و در این رابطه دام‌هایی را پهن کرده است ، ولی جهان غرب از این دام به سلامت بیرون خواهد آمد زیرا می‌داند که باید در مقابل تحریکات ایران آرامش و قاطعیت خود را حفظ کند . » در ادامه این مقاله آمده است . « در هم ریختگی در بورس پاریس یا خیابان “ وال استریت ” نیویورک ، برای (امام) خمینی یک پیروزی خواهد بود و قربانیان این پیروزی نیز کشتی‌های غربی در دریای عمان هستند . »^(۳۰)

۲۲۷

مراکز خبری گزارش‌های گوناگونی درباره مسائل اساسی ایران و عراق و منطقه خلیج فارس مخابره می‌کنند و به بررسی و ارزیابی نقاط ضعف و قوت سیاست‌های هر دو کشور (ایران و عراق) و قدرت‌های درگیر در مسائل منطقه می‌پردازند . روزنامه “ تایمز مالی ” در تفسیری از دخالت ابرقدرت‌ها در منطقه و شرایط حاکم بر جنگ ، نوشت : « امروز جهان ، نفس را در سینه‌ها حبس کرده و نگران گسترش جنگ به دیگر کشورهای خلیج فارس و درگیر شدن دست کم یکی از ابرقدرت‌ها در جنگ است . از نظر نظامی اوضاع در جبهه‌های ایران و عراق به نفع ایران است . ارتش عراق در سال ۱۹۸۲ (۱۳۶۱) با تحقیر از خاک ایران بیرون انداخته شد و اکثر تحلیل‌گران تردید ندارند که اینک عراق زیر فشار فزاینده ایران قرار دارد . زنگ‌های خطر از فوریه سال گذشته ۱۹۸۶ (۱۳۶۵) در بغداد و پایتخت‌های

کشورهای متحد وی به صدا درآمده است. واکنش بغداد، بمباران مناطق اقتصادی، مراکز مسکونی پرجمعیت در ایران و حمله به کشتی‌ها بود که به ناچار دامنه جنگ را بین‌المللی کند. «^(۲۱) رادیو کلن نیز در مورد توافق دو ابرقدرت شرق و غرب برای پایان دادن به جنگ، گفت: «در حال حاضر چنین به نظر می‌رسد که سرنوشت این جنگ (ایران و عراق) به‌زودی روشن خواهد شد، چون این جنگ از راه‌های صلح‌جویانه پایان نخواهد یافت. نشانه‌های بی‌شماری موجود است مبنی بر این‌که جریان‌ات این رویداد غم‌انگیز به نقطه اوج خود خواهد رسید. در این میان نکته آرامش‌بخش این است که دو ابرقدرت جهان ظاهراً تصمیم گرفته‌اند تا اجازه ندهند کسی آنها را به یک درگیری مستقیم بکشانند، با توجه به این‌که خوش‌بختانه این خطر وجود ندارد که منطقه خلیج فارس به‌صورت عاملی خطرناک و زیان‌بخشی برای تمام جهانیان درآید.»^(۲۲)

۲۲۸

سخن‌گوی وزارت خارجه چین در یک نشست مطبوعاتی، درباره مواضع کشورش در مورد جنگ ایران و عراق، گفت که چین از قطع‌نامه شورای امنیت (۵۹۸) که از طرفین درگیر می‌خواهد یک آتش‌بس را رعایت کنند و در عین حال خواستار یک حل و فصل صلح‌آمیز برای این مشکل است، پشتیبانی می‌کند و این کشور (چین) همچنین آماده است به تلاش‌های این سازمان جهانی جهت یافتن یک راه حل عادلانه و معقول برای این جنگ در اسرع وقت ممکن، بپیوندد.»^(۲۳)

استقبال نخست وزیر از کاروان مجروحان فاجعه کشتار
مکه

۲۲۹

نخستین کاروان شهدا و مجروحان فاجعه کشتار مکه، بامداد امروز از “جده” وارد تهران شد و مورد استقبال نخست‌وزیر قرار گرفت. مهندس میرحسین موسوی با دل‌جویی از این مجروحان، در سخنانی گفت: «پس از کارشکنی‌های بسیار زیاد، بالاخره هواپیمای حامل مجروحین و شهدا به تهران رسید.» وی با اشاره به مسئولیت دولت سعودی و با استناد به دلایلی که حاکی از برنامه‌ریزی قبلی آمریکا و عربستان برای درگیری در راه‌پیمایی “براثت از مشرکان” می‌باشد، گفت: «این درگیری دقیقاً با ماجرای شکست فضاقت‌بار آمریکا در خلیج فارس مرتبط بوده است. این توطئه نمی‌تواند ما را عقب بزند. هر کدام از این ضربه‌ها باعث بیداری بیش‌تر روحیه انقلابی در بین ملت ما خواهد شد و همان‌طور که امام امت در پیام خود فرمودند، رنج‌هایی که ملت ما متحمل می‌شود به خاطر اسلام است، به این جهت این رنج‌ها در نظر مردم ما شیرین است و امیدواریم ان‌شاءالله این رنج‌ها پایان خوشی برای مردم مظلوم جهان داشته باشد.» نخست‌وزیر افزود: «تمام این جنایات به خاطر این است که ما در آرمان‌های خود کوتاه بیاییم، لکن ما در راه اسلام نمی‌توانیم کوتاه بیاییم و نه تنها عقب ننشسته‌ایم بلکه منافع آمریکا را در سطح دنیا ضربه‌پذیر ساخته‌ایم.» (۲۴)

۲۳۰

“فاروق الشرع” وزیر خارجه سوریه که در پی فاجعه مکه به تهران سفر کرده است، در دیدار با آیت‌الله خامنه‌ای رئیس‌جمهور، ضمن ابلاغ پیام رییس‌جمهور سوریه گفت: «برادر شما “حافظ اسد” پس از حوادث مکه، به بنده مأموریت دادند که در اسرع وقت به حضور جناب عالی رسیده و تأسف عمیق ایشان را ابراز دارم.» (۲۵) وزیر خارجه سوریه در دیدار با دکتر ولایتی نیز با بیان این نکته که توطئه‌های آمریکا منطقه را در شرایط خطرناکی قرار داده است، گفت: «استعمار تلاش می‌کند از هر وسیله ممکن برای مقابله با انقلاب اسلامی ایران استفاده کند. برافراشتن پرچم‌ها و آوردن ناوگان‌ها در خلیج فارس و هم‌اکنون حوادث تأسف‌بار مکه معظمه، تلاش‌هایی است که آمریکا برای دست‌یابی به این هدف شوم صورت داده و طبیعی است که مسئول این حوادث، امریکا است.» (۲۶) «فاروق الشرع افزود: «امریکا و ایادی‌اش خواستار گسترش جنگ هستند ولی جمهوری اسلامی موفق شده این توطئه را محکوم به شکست نماید.» (۲۶)

خبرگزاری فرانسه در بررسی موضع سیاسی سوریه، به روابط این کشور با ایران و عربستان پرداخت و گزارش داد: «سوریه به دنبال درگیری‌های روز جمعه در مکه، سکوت اختیار کرد؛ محافل دیپلماتیک دلیل این سکوت را تمایل این کشور جهت ایفای نقش میانجی‌گری احتمالی میان ایران و عربستان سعودی می‌دانند. سکوت دمشق بیش از هر چیز نمایان‌گر قرار گرفتن بر سر دو راهی است. فی‌الواقع سوریه هم‌زمان از روابط حسنه با

ایران و عربستان سعودی برخوردار است و در صدد است که این دو دوستی متضاد را به‌ویژه به خاطر امتیازهای عالی که برایش دارد، حفظ کند. ریاض از پرکردن صندوق‌های سوریه و کمک کردن به این کشور از نظر مالی جهت تأمین هزینه نظامی دمشق در لبنان که در آن‌جا با جاه‌طلبی‌های جمهوری اسلامی در این کشور مواجه می‌شود، تردیدی به خود راه نمی‌دهد. دمشق همچنین از کمک‌های نفتی ایران که سالانه یک میلیون تن نفت خام می‌باشد بهره‌مند است. دیپلمات‌ها در دمشق گفتند این موفقیت ظریف، بار دیگر حافظ اسد را در یک مرکز راه‌حل احتمالی قرار می‌دهد. «^(۲۷) یکی از مسئولان “حزب‌الله” لبنان نیز در گفت‌وگو با نماینده دفتر سیاسی سپاه لبنان، به تشریح سیاست جدید سوریه در نزدیک شدن به عربستان و آمریکا پرداخته و در مورد تأثیر آن بر روابط این کشور با ایران و حزب‌الله لبنان گفت: «سوری‌ها مطمئن هستند که ایران از پشت خنجر نخواهد زد و ایرانی‌ها حاضرند در ابعاد سیاسی و اقتصادی از آنها حمایت کنند. دمشق همچنین احساس می‌کند اعراب بیش‌تر به دنبال حمایت‌های مقطعی و سپس دست کشیدن از حمایت سوریه می‌باشند. بنابراین سوریه هنوز به ایران نیازمند است و این نیازمندی، مانعی برای درگیر شدن سوریه با جریان‌ات اسلامی در لبنان می‌باشد. «وی افزود: «به نظر من سوریه سعی می‌کند از نظر سیاسی بیش از گذشته به آمریکا نزدیک شود، از نظر سیاسی نیز فاصله خود را با ایران در حدود فعلی حفظ کند؛ برای مثال ملاحظه کردید که سوری‌ها کوچک‌ترین واکنشی نسبت به فشارهای آمریکا در خلیج فارس از خود نشان ندادند، فرانسه را به خاطر قطع رابطه با ایران محکوم نکردند و حتی “حرکت امل” را واداشتند که هواپیمابایی اخیر را محکوم کند، در حالی که هیچ‌یک از فشارهای اخیر فرانسه علیه ایران را محکوم نکردند. این، خود نوعی هماهنگی سیاسی با آمریکا به شمار می‌رود. «^(۲۸)

۲۳۱

سال گذشته مجموع صادرات آمریکا به ایران حدود سی و چهار میلیون دلار بود. روزنامه “نیویورک تایمز” با اعلام این خبر، در مورد واردات آمریکا از ایران نوشت: «واردات ایالات متحده، از جمله نفت از ایران، ۶۱۲ میلیون دلار تخمین زده می‌شود. «^(۲۹)

۲۳۲

رادیو بی. بی. سی. در تحلیلی از جنگ تحمیلی، به موقعیت هرکدام از دو طرف درگیر در شش ماهه گذشته و تلاش عراق در میمک، جزیره جنوبی و فاو اشاره کرد و گفت: «از زمانی که عراق در آغاز سال میلادی جاری (۱۹۸۷) تهاجم بزرگ نیروهای ایران در شرق بصره را متوقف کرد، نبردهای زمینی ایران هم محدود بوده است. در حالی که عراق به جنگ نفت‌کش‌ها در خلیج فارس می‌پرداخته، در نبرد زمینی ابتکار عمل همچنان با ایران بوده

است و ایران در ماه مارس گذشته (فروردین) به حمله محدودی به داخل کردستان عراق دست زد، اما در طی ماه گذشته ظاهراً عراق کوشیده است که بار دیگر ابتکار عمل را به دست آورد و نیروهای ایران را از مواضعی که در خاک عراق متصرف شده‌اند، حداقل از سه ناحیه به عقب راند: یکی از ارتفاعات میمک، یکی شبه‌جزیره فاو - که در اوایل ۱۹۸۶ به اشغال نیروهای ایران درآمد - و یکی هم مرداب‌های "هویزه" در شمال شرقی بصره. چنین به نظر می‌رسد که این کوشش‌ها تا به حال پیش‌رفت زیادی نداشته است. « (۴۰)

ضمیمه گزارش ۲۱۸

سلسله ارتفاعات بلفت و دوپازا در جهت شمال - جنوب در مرز بین‌المللی ایران و عراق کشیده شده‌اند. در شرق این ارتفاعات، شهر سردشت و در سمت غربی آنها شهر قلعه‌دیزه عراق قرار دارد. ارتفاعات "بردسپان" و بلفت ایران و عراق در شمال، ارتفاعات "لک‌ک"، "شهید زین‌الدین"، کله قندی و "فرفری" در جنوب، کوه "رستم‌آلیان" و "کانی‌رش" در شرق، دشت و شهر قلعه‌دیزه در غرب آن واقع شده‌اند. قله دوپازا ۲۳۴۹ متر و بلفت عراق ۲۱۴۴ متر ارتفاع دارند که بلند ترین قله‌های منطقه به شمار می‌روند.

موفقیت عملیات و استقرار نیروهای خودی در این ارتفاعات، نه تنها دید مستقیم‌تری را برای ما بر تحرکات دشمن و آسیب‌رساندن به آنها ایجاد می‌کرد، بلکه این نگرانی را برای عراق به‌وجود آورده بود که جمهوری اسلامی ایران می‌تواند با اجرای عملیات در این منطقه، ضمن جلوگیری از رفت‌وآمد عوامل مزدور، زمینه را برای برقراری ارتباط بیش‌تر با مبارزان کرد در شمال غربی عراق آماده سازد و با منسجم کردن این نیروها با نیروهای خود، بی‌ثباتی و ناامنی در رژیم عراق ایجاد کند. (۴۱)

ضمیمه گزارش ۲۱۹

ارتش عراق به منظور جلوگیری از نفوذ نیروهای ایرانی به مواضع خود، اقدام به کاشتن انواع مین در منطقه‌ای بسیار گسترده کرده بود. علاوه بر مین، سیم‌های خاردار حلقوی به‌صورت چند ردیفی در کنار هم قرار داشتند و بعد از آن بازهم چند ردیف مین کاشته شده بود. وجود این موانع سبب شده بود که دشمن از خط پدافندی محکمی برخوردار باشد. افزون بر این، دشمن برای پدافند و حفظ سلسله ارتفاعات دوپازا، دور تا دور همه ارتفاعات، کانالی به عرض ۴۵ تا ۵۰ سانتی‌متر و ارتفاع ۱/۵ تا ۲ متر حفر کرده بود و در حاشیه این کانال‌ها، سنگ‌های انفرادی نگهداری قرار داشت. این کانال‌ها سلسله ارتفاعات دوپازا را که در مجموع ۹ قله هستند، به یکدیگر وصل می‌کردند و به‌صورتی حفر شده بودند که علاوه بر استحکام بسیار، افراد دشمن به راحتی می‌توانستند در آنها حرکت کنند بی‌آن‌که نیاز به آمدن در خط‌الرأس جغرافیایی داشته باشند. (۴۲)

در این منطقه دو جاده تدارکاتی در سمت غرب ارتفاعات هست که یکی از منطقه‌ای در عقبه عراق به نام "دارونا" به سمت کوه بلفت عراق و دیگری به سوی ارتفاع دوپازا کشیده شده است. بخشی از جاده متصل به ارتفاع بلفت به طول ۱۵۰ متر آسفالت است که حمل‌ونقل نیروها و تجهیزات را برای دشمن آسان کرده است. (۴۳)

منابع و مآخذ روزشمار ۱۳۶۶/۵/۱۴

- ۱- سند شماره ۴۳۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ : عملیات نصر۷، قرارگاه قدس، راوی : برادر علی مژده‌هی، صص ۱۸۸.
- ۲- سند شماره ۴۳۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ : عملیات نصر۷، لشکر ۲۷ حضرت رسول (ص)، راوی : برادر کمال حسینی، ص ۲۰.
- ۳- سند شماره ۴۳۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ : عملیات نصر۷، قرارگاه قدس، راوی : برادر مژده‌هی، ص ۴۱.
- ۴- پیشین، صص ۴۱-۴۲.
- ۵- مأخذ شماره ۳، ص ۴۶.
- ۶- سند شماره ۴۳۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ : عملیات نصر۷، قرارگاه قدس، راوی : برادر علی مژده‌هی، صص ۴۵-۴۶.
- ۷- سند شماره ۴۳۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ : عملیات نصر۷، لشکر ۲۷ حضرت رسول (ص)، راوی : برادر کمال حسینی، ص ۲۴.
- ۸- مأخذ شماره ۶.
- ۹- خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌های ویژه"، نشریه شماره ۱۳۹، ۱۳۶۶/۵/۱۵، ص ۸۴، خبرگزاری رویتر، به نقل از نشریه "جیمز دینفس".
- ۱۰- شماره ۱۵۰۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ : عملیات نصر۷، قرارگاه نیروی زمینی، راوی : برادر اسدالله احمدی، ۱۳۶۶/۵/۱۳ تا ۱۳۶۶/۵/۱۸، ص ۱۷.
- ۱۱- سند شماره ۴۳۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ : عملیات نصر۷، قرارگاه قدس، راوی : برادر علی مژده‌هی، صص ۵۲-۵۳.
- ۱۲- سند شماره ۱۵۰۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ : عملیات نصر۷، قرارگاه قدس، راوی : برادر علی مژده‌هی، ۱۳۶۶/۵/۹ تا ۱۳۶۶/۵/۲۴، ص ۱۰۸.
- ۱۳- سند شماره ۲۰۸۸۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ : گزارش نویسه‌ای و اطلاعاتی شماره ۳۰، نزاجا - معاونت عملیات و اطلاعات، ۱۳۶۶/۵/۱۶، ص ۱۴.
- ۱۴- سند شماره ۶۹۹۶۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ : فرمانده قرارگاه حمزه (ع)، ۱۳۶۶/۵/۲۰، ص ۱۳۶۶/۵/۲۰.
- ۱۵- سند شماره ۶۹۹۴۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ : فرمانده قرارگاه حمزه (ع)، ۱۳۶۶/۵/۱۸، ص ۱۳۶۶/۵/۱۸.
- ۱۶- خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌های ویژه"، نشریه شماره ۱۳۹، ۱۳۶۶/۵/۱۵، ص ۸۷، روزنامه "الاتحاد".
- ۱۷- سند شماره ۱۵۰۴۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ : نیروی هوایی، برادر مهدی انصاری، ۱۳۶۶/۳/۱۸ تا ۱۳۶۶/۸/۵، ص ۶.
- ۱۸- روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۶/۵/۱۷، ص ۳.
- ۱۹- روزنامه کیهان، ۱۳۶۶/۵/۱۴، ص ۳.
- ۲۰- خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌های ویژه"، نشریه شماره ۱۴۰، ۱۳۶۶/۵/۱۶، ص ۳۵، به نقل از خبرگزاری آسوشیتدپرس، ۱۳۶۶/۶/۱۵.
- ۲۱- خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌های ویژه"، نشریه شماره ۱۳۹، ۱۳۶۶/۵/۱۵، صص ۲۹-۳۹، به نقل از رادیو اسرائیل، ۱۳۶۶/۵/۱۴.
- ۲۲- خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌های ویژه"، نشریه شماره ۱۳۹، ۱۳۶۶/۵/۱۵، ص ۶۱، به نقل از رادیو بی.بی.سی، ۱۳۶۶/۵/۱۴.
- ۲۳- روزنامه رسالت، ۱۳۶۶/۵/۱۷، ص ۱۲، به نقل از خبرگزاری یونایتدپرس.
- ۲۴- سند شماره ۲۹۱۸۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ : ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران (اداره دوم - معاونت اطلاعات)، ۱۳۶۶/۶/۲۴، ص ۱.
- ۲۵- خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌های ویژه"، نشریه شماره ۱۴۰، ۱۳۶۶/۵/۱۶، ص ۴، به نقل از خبرگزاری آسوشیتدپرس، ۱۳۶۶/۵/۱۳.
- ۲۶- خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌های ویژه"، نشریه شماره ۱۴۰، ۱۳۶۶/۵/۱۶، صص ۱۱-۱۲، به نقل از رادیو بی.بی.سی، ۱۳۶۶/۵/۱۳.
- ۲۷- خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌های ویژه"، نشریه شماره ۱۴۰، ۱۳۶۶/۵/۱۶، ص ۵، به نقل از خبرگزاری یونایتدپرس.
- ۲۸- مأخذ شماره ۲۲، ص ۲۵.
- ۲۹- خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌های ویژه"، نشریه شماره ۱۴۰، ۱۳۶۶/۵/۱۶، ص ۱۲، به نقل از رادیو بی.بی.سی، ۱۳۶۶/۵/۱۵.
- ۳۰- خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌های ویژه"، نشریه شماره ۱۳۹، ۱۳۶۶/۵/۱۵، ص ۲۴، پاریس - خبرگزاری کویت، به نقل از روزنامه "فیگارو"، ۱۳۶۶/۵/۱۴.
- ۳۱- روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۶/۵/۱۴، ص ۲۰، لندن - به نقل از روزنامه "تایمز".
- ۳۲- خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌های ویژه"، نشریه شماره ۱۳۹، ۱۳۶۶/۵/۱۵، ص ۱۴، رادیو کلن، به نقل از روزنامه "فایننشال گماتیو"، ۱۳۶۶/۵/۱۴.
- ۳۳- خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌های ویژه"، نشریه شماره ۱۳۹، ۱۳۶۶/۵/۱۵، ص ۱۱، به نقل از خبرگزاری تانیوک، ۱۳۶۶/۵/۱۴.
- ۳۴- روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۶/۵/۱۴، ص ۳.
- ۳۵- روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۶/۵/۱۷، ص ۲.

- ۳۶- روزنامه کیهان، ۱۳۶۶/۵/۱۴، ص ۲.
- ۳۷- خبرگزاری جمهوری اسلامی، " گزارش‌های ویژه"، نشریه شماره ۱۳۹، ۱۳۶۶/۵/۱۵، ص ۵۲، به نقل از خبرگزاری فرانسه، ۱۳۶۶/۵/۱۴.
- ۳۸- سند شماره ۲۲۶۱۶۲، مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، ۱۳۶۶/۵/۱۴، صص ۳۰-۳۲.
- ۳۹- خبرگزاری جمهوری اسلامی، " گزارش‌های ویژه"، نشریه شماره ۱۴۰، ۱۳۶۶/۵/۱۶، ص ۲۷، خبرگزاری رویتر، به نقل از روزنامه "نیویورک تایمز"، ۱۳۶۶/۵/۱۵.
- ۴۰- مأخذ شماره ۲۲، ص ۱۰.
- ۴۱- سند شماره ۴۲۷، مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: عملیات نصر ۷، لشکر ۲۷ حضرت رسول (ص)، راوی: برادر کمال حسینی، ص ۴.
- ۴۲- سند شماره ۴۲۵، مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: عملیات ۷، قرارگاه قدس، راوی: برادر علی مژده‌هی، صص ۱۰-۱۱.
- ۴۳- سند شماره ۴۲۷، مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: عملیات نصر ۷، قرارگاه قدس، راوی: برادر علی مژده‌هی، صص ۱۰-۱۱.